

STICHTING **OPENBAAR ONDERWIJS**

MARENLAND

(MEER)JARENBEGROTING 2023 - 2026

SAMEN KUNNEN WE MEER: EEN BUITENKANS VOOR IEDER KIND!

Inhoud

Inleiding	3
1. Begroting op hoofdlijnen.....	4
2. Kansen en uitdagingen	7
3. Uitgangspunten strategisch beleid.....	9
4. (Meerjaren)begroting 2023-2026.....	12
4.1 Uitgangspunten	12
4.2 Budgetten	15
4.3 Exploitatiebegroting	18
4.4 Balans	21
4.5 Signaleringswaarde <i>mogelijk</i> bovenmatig publiek eigen vermogen.....	24
4.6 Liquiditeit en treasury	25
5. Risicoparagraaf	27
6. Uitgewerkte begroting	29
7. Bestuursbesluit	32

Inleiding

Voor u ligt de begroting 2023 en de meerjarenraming 2023-2026 van Stichting Openbaar Onderwijs Marenland. In 2019 is het strategisch beleidsplan gemaakt waarin de speerpunten en doelen zijn vastgesteld. Voor het komend jaar blijven de investeringen vanuit het NPO (Nationaal Programma Onderwijs) een effect op de lopende begroting hebben. Deze extra investeringen bieden een kans om de achterstanden in te lopen van vele leerlingen, maar het heeft de tekorten op de arbeidsmarkt ook bij ons versneld zichtbaar gemaakt. We zien dit terug in het slechts beperkt kunnen vullen van de eigen flexibele invalpool. De stijgende energieprijzen spelen een negatieve rol in onze begroting. Een nieuw contract per 1 januari 2023 laat zien dat de kosten ongeveer 2,5 keer zo groot zijn geworden. Dit wordt slechts deels gecompenseerd door de overheid. Desondanks blijven we ook het komend jaar investeren in extra scholing voor het personeel om te blijven werken aan kwaliteitsverbetering. Ook zijn er extra investeringen in verband met de nieuwbouw. Het uitgangspunt blijft om de inkomende middelen zo goed mogelijk terecht te laten komen op onze scholen, om zo goed onderwijs mogelijk te maken. Ons motto 'Samen kunnen we meer: een buitenkans voor ieder kind!' realiseren we steeds meer.

Namens de Stichting Marenland,

Geert Bijleveld,
Voorzitter College van Bestuur

14 november 2022

1. Begroting op hoofdlijnen

Algemeen

In lijn met het adviesrecht van de GMR op de begroting op hoofdlijnen is in de begroting dit hoofdstuk toegevoegd. Zoals de benaming al aangeeft zullen hierin de hoofdlijnen in het kort worden samengevat.

Het belangrijkste uitgangspunt is en blijft om de inkomende middelen zo goed mogelijk terecht te laten komen op onze scholen, om zo goed onderwijs mogelijk te maken. Dit vraagt om een efficiënte en transparante wijze van toedeling van de diverse middelen. Hierbij is door Marenland bewust de keuze gemaakt om bepaalde zaken bovenschools te regelen en andere zaken juist op schoolniveau.

Vanwege de complexiteit en de optimalisatie van het gebruik van de diverse systemen is voor het ICT-beheer een apart ICT-kantoor ingericht. Het kantoor verzorgt de aanschaf van de benodigde apparatuur, het netwerk en de software om de diverse beheerssystemen op de juiste manieren te laten werken. Hiervoor maken zij jaarlijks een eigen begroting. De aanschaf van educatieve software (licenties) wordt op schoolniveau geregeld. Alle huisvesting gerelateerde zaken zijn ook centraal geregeld. Op bestuursniveau worden voor de diverse scholen facilitaire aangelegenheden zoals schoonmaak, beveiliging en onderhoudscontracten per school opgesteld via een gezamenlijke overeenkomst. De begroting is weliswaar op schoolniveau, maar valt onder de verantwoordelijkheid van de eindverantwoordelijke facilitair. Voor de investeringen worden per school op basis van gelijke objectieve maatstaven de budgetten bepaald. Wat er voor deze budgetten wordt aangeschaft is aan de scholen, waarbij hun visie op het aanbieden van het onderwijs bepalend is. Het aandeel van de huisvestingslasten in de totale lasten is circa 5%, maar zal door de stijging van de energielasten oplopen naar circa 7%.

De personeelstoedeling gebeurt via het zogenaamde allocatiemodel. Uitgangspunt hierbij is dat per 23 leerlingen 1 leerkracht ingezet kan worden. Daarnaast wordt op basis van school specifieke bekostiging nog extra formatie toebedeeld, waarbij wel een percentage wordt afgeroomd. Op basis van een staffel wordt voor iedere school ook de formatie van de intern begeleiders bepaald. Hoe de toegekende werkdrummiddelen worden benut is een keus van de school. De scholen worden op formatie gestuurd. De financiële koppeling is op bestuursniveau. Deze component is gemiddeld goed voor circa 85% van de totale uitgaven. Zonder flankerend beleid en/of steun van de overheid zal dit dalen naar ongeveer 83%.

Tot slot wordt met elke directeur op schoolniveau de begroting opgesteld voor de posten waar zij zelf direct verantwoordelijk zijn en ook directe invloed op uit kunnen oefenen. De bestuurder, de afdeling HRM en de directeur RET stellen in overleg met de controller en/of de algemeen beleidsmedewerker de deelbegroting op voor het onderwijsbureau, HRM en het zorgkantoor. Daarnaast is er nog de bovenschoolse begroting en de strategie- en bestuurbegroting die onder de verantwoordelijkheid van de bestuurder worden opgesteld. Deze component, de lasten voor ICT en de afschrijvingen behelzen samen de laatste 10% van de uitgaven van de begroting.

De toegekende gelden vanuit NPO zijn en worden in overleg met de directeurs op basis van de door hen aangeleverde plannen verwerkt. In de begroting is rekening gehouden met een reservering (via de bestemmingsreserve) van 10% voor eventuele transitievergoedingen en/of uitkeringskosten.

Al deze deelbegrotingen worden in elkaar gevlochten. Als het eindresultaat positief of neutraal is, dan wordt bekeken of er nog aanvullende middelen kunnen worden ingezet. Ontstaat er een negatief resultaat, dan wordt bekeken of dit acceptabel is of dat er toch ingrijpende maatregelen nodig zijn.

Specifiek

Voor 2023 wordt er een formeel begrotingsoverschot voorzien van € 30.000. Genormaliseerd is er een tekort van € 198.700. Het verschil komt voort uit drie elementen die deels boekhoudkundig van aard zijn en, vanwege de wet- en regelgeving, via het exploitatieresultaat dienen te verlopen.

Het eerste verschil wordt veroorzaakt door de NPO-gelden. Voor schooljaar 2021-2022 is in totaal € 1.953.000 beschikbaar gesteld en voor schooljaar 2022-2023 in totaal € 1.803.000. Conform afspraak moet hiervan aan het eind een bedrag van € 375.600 beschikbaar zijn voor eventuele transitievergoedingen en uitkeringen. Uit de (verwachte) dotaties en onttrekkingen volgt een bedrag van $(427.743+600.000+250.000-535.000-190.000)$ ca. € 552.000. Op een aantal scholen blijft nog een klein extra bedrag open staan van ca. €75.000 en op 1 school is op basis van de begroting nog een bedrag over van € 100.000. Daar het een lumpsum vergoeding betreft is er geen risico op terugvordering. Afhankelijk van de te verwachten vergoedingen/uitkeringen zal per school worden bekeken wat er nog aan extra middelen kan worden uitgegeven vanuit de gereserveerde NPO-gelden. Deze uitgaven zijn nog niet opgenomen in de begroting. Concreet wordt er in de begroting 2023 € 250.000 minder aan NPO-gelden uitgegeven dan er binnenkomen. Dit wordt aan de bestemmingsreserve NPO toegevoegd en gaat, doordat het exploitatieoverschot slechts € 30.000 bedraagt, ten laste van de Algemene Reserve.

Voor toekomstige investeringen met betrekking tot Groot Onderhoud wordt vanaf 2022 jaarlijks € 50.000 toegevoegd aan de bestemmingsreserve. Daar dit, in tegenstelling tot een dotatie aan een voorziening Groot Onderhoud, niet via de exploitatie verloopt is het noodzakelijk om, zonder uitputting van de algemene reserves, in plaats van een neutrale begroting een overschot te hebben ter hoogte van het toegevoegde bedrag aan de bestemmingsreserve. Ten derde is in deze exploitatiebegroting rekening gehouden met éénmalige extra kosten ter hoogte van € 71.300 vanwege de beoogde fusie. Als deze kosten niet worden meegenomen, dan is het uiteindelijke exploitatieoverschot € 71.300 hoger. Deze overschrijding is acceptabel voor het bestuur:

- In de begroting voor 2023 is de aannahme gemaakt dat alle openstaande vacatures (inclusief flexpool) volledig worden ingevuld. De praktijk laat nu zien dat dit zo goed als zeker niet de realiteit zal zijn in de eerste 7 maanden van dat jaar. Hierdoor zal het genormaliseerde eindresultaat naar alle waarschijnlijkheid toch positief uitvallen.
- Als de verdere samenwerking met Noordkwartier per 1-1-2024 werkelijkheid wordt, zal dit vanaf 2023 impact hebben op het financiële perspectief. Tijdens de formatiebesprekingen in april 2023 zal hierover meer bekend zijn en kan altijd nog bekeken worden of eventuele aanpassingen nodig zijn.
- In de begroting is nagenoeg geen rekening gehouden met de medewerkers die vanwege de pensioengerechtigde leeftijd mogen vertrekken en dan mogelijk (deels) niet vervangen worden of vervangen worden door 'goedkopere' medewerkers (2023 3,1 fte, 2024 2,6 fte, 2025 5,2 fte, 2026 5,9 fte)). In de begroting zijn alleen de medewerkers waarvan 100% zeker is dat ze stoppen, meegenomen in de uitstroom.
- Het eigen vermogen is ruimschoots voldoende om het negatieve resultaat van 2023 te dragen. Zie hiervoor ook de toelichting in paragraaf 3.5.
- De rekentechnische verwachte toename van de energielasten van ruim € 500.000 zal eind 2022/ begin 2023 uitgebreid geanalyseerd worden op basis van verbruik en (toekomstige) terugverdiencijfers. Daarnaast is de verwachting dat de overheid een (groot?) deel van deze stijging zal compenseren. De uitkomsten van deze beide elementen zijn ook van grote invloed op de begrotingen in de jaren erna.

De uitwerking van de begroting en een uitgebreide toelichting per onderdeel zijn terug te vinden in de hoofdstukken 4 en 6.

In deze begroting wordt in hoofdstuk 2 verder toelichting gegeven op onze kansen en uitdagingen met als hoofdlijn: Marenland en Noordkwartier samen sterk. Hierbij wordt met inachtneming van de volgende aspecten het beleid voor de toekomst vormgegeven:

- Korte lijnen
- Nieuwe gebouwen
- Sociaaleconomische situatie
- Bereikbaarheid
- Lerarentekort

Hoofdstuk 3 is gewijd aan de uitgangspunten van het strategisch beleid met daarin:

- Onderwijs dat past
- Autonomie van de IKC's
- Diversiteit
- Vakmanschap
- Het bestuur stuurt, faciliteert en ondersteunt
- Consequenties voor het financieel beleid

Tot slot wordt in hoofdstuk 5 dieper ingegaan op de mogelijke risico's die we voorzien. In subparagrafen worden de volgende erkende risico's nader toegelicht:

- Krimp van de bevolking
- Personele formatie
- Ziekteverzuim
- COVID-19
- Cyber criminaliteit
- Bekostiging vanuit de overheid

2. Kansen en uitdagingen

Marenland en Noordkwartier samen sterk

Samen sterk in onderwijs

Stichting Openbaar Onderwijs Marenland en Stichting Christelijk Primair Onderwijs Noordkwartier staan al decennialang voor goed, aantrekkelijk en toekomstgericht onderwijs in Noordoost-Groningen. We willen dat iedere leerling de kans krijgt zijn of haar* talenten te ontdekken en zich optimaal te ontwikkelen. Onze scholen staan in dezelfde regio en we kennen dezelfde uitdagingen. Marenland en Noordkwartier hebben relatief veel scholen met een hoog schoolgewicht. Dat betekent dat veel van onze leerlingen laagopgeleide ouders hebben en dat de kans op taalachterstanden en sociaaleconomische problemen groot is. Daarom willen we de komende jaren inzetten op gelijke kansen en talentontwikkeling van onze leerlingen. Om dat te bereiken is samenwerking tussen verschillende partijen nodig, om te beginnen tussen onze schoolbesturen. Door onze krachten te bundelen zijn we sterker: samen hebben we meer expertise. Samenwerken doen we op bestuursniveau en op onze locaties**. We hebben daarbij respect voor elkaars identiteit en maken gebruik van de verschillen.

Samen sterk in een IKC

Voor het vergoten van ontwikkelingskansen van kinderen is ook de voorschoolse periode van groot belang. Samenwerking met de kinderopvang vinden we daarom essentieel. We willen dit zoveel mogelijk vormgeven binnen integrale kindcentra (IKC's). Binnen een IKC vormen onderwijs en kinderopvang één geheel, met één leidinggevende en één team. Ouders kunnen voor zowel opvang als onderwijs op één plek terecht. Met een doorgaande pedagogische lijn in opvoeding en onderwijs en een breed (naschools) aanbod, bieden we in een IKC ieder kind van 0 tot 12 jaar de mogelijkheid zich optimaal te ontwikkelen. Daar betrekken we ook partners uit onze omgeving bij. Om de samenwerking tussen onderwijs en kinderopvang verder handen en voeten te geven, is het noodzakelijk dat Marenland en Noordkwartier gezamenlijk strategisch beleid ontwikkelen. Hiermee leveren we een bijdrage aan integraal beleid binnen de kindcentra.

* waar in het vervolg zijn wordt geschreven kan gelezen worden als zijn of haar.

** Twee scholen van Marenland liggen in een ander gebied: de Togtemaarschool in Bedum en De Huifkar in Ten Boer. In dit gebied wordt samengewerkt met VCPO Noord-Groningen. Daarom kan het beleid op sommige punten afwijken.

Kansen en uitdagingen

Waar moeten we rekening mee houden bij het formuleren van beleid? Waar liggen onze kansen en uitdagingen?

Toekomst

We leven in een snel veranderende samenleving die hoge eisen stelt aan haar burgers. Die eisen liggen op het terrein van onder meer ICT, mediawijsheid, probleemoplossend vermogen, en creatief en kritisch denken. In ons onderwijs willen wij onze leerlingen voorbereiden op deze eisen en er zo aan bijdragen dat zij als kritisch en mondig burger kunnen deelnemen aan de samenleving.

Korte lijnen

De lijnen zijn kort in Noordoost-Groningen. Professionals van verschillende organisaties kennen elkaar en zoeken elkaar makkelijk op. De bereidheid tot samenwerking, ook binnen gemeente, voortgezet onderwijs en bedrijfsleven, is groot. Hiervan maken we gebruik bij het realiseren van een sluitend onderwijs- en ondersteuningsaanbod voor alle kinderen in ons gebied.

Nieuwe gebouwen

Als gevolg van de aardbevingen in ons gebied worden onze schoolgebouwen bouwkundig versterkt of geheel vernieuwd. Zo kunnen wij toekomstbestendig onderwijs bieden in veilige, ruime en comfortabele schoolgebouwen die passen bij onze visie en uitnodigen tot (integraal) samenwerken.

Sociaaleconomische situatie

De sociaaleconomische situatie in ons gebied stelt ons voor een uitdaging. Onze regio kent relatief veel mensen met een zwakke sociaaleconomische positie. Een deel van onze leerlingen kampt met (taal)achterstanden. Wij spelen hier op in door een zo breed mogelijk aanbod te ontwikkelen. Zo vergroten we de kansen van onze leerlingen en doorbreken we kansenongelijkheid.

Bereikbaarheid

Noordoost-Groningen is een uitgestrekt, landelijk gebied met kleine en grotere kernen die te maken hebben met een krimpende bevolking en een dalend leerlingenaantal. In deze regio hebben Marenland en Noordkwartier kleine en grotere scholen. We streven ernaar dat onderwijs en opvang voor alle kinderen in het gebied goed bereikbaar is.

Lerarentekort

Noordoost-Groningen kampt, net als de rest van Nederland, met een lerarentekort. Dit is nu extra zichtbaar na de landelijke investering via NPO-middelen. We staan voor de uitdaging voldoende goed gekwalificeerd en gemotiveerd personeel te vinden. Dat vraagt om een zorgvuldig personeelsbeleid waarin binden, boeien en behouden voorop staan. Van onze medewerkers verwachten wij een lerende houding en de bereidheid te professionaliseren.

3. Uitgangspunten strategisch beleid

Marenland en Noordkwartier delen dezelfde ambitie: goed en toekomstgericht onderwijs bieden dat tegemoetkomt aan de behoeften en mogelijkheden van onze leerlingen. Onderwijs dat antwoord geeft op de uitdagingen in de regio en gebruikmaakt van de kansen die ons gebied biedt. Door samen verder te gaan op de ingeslagen weg kunnen we dit realiseren. Onderstaande uitgangspunten staan daarbij centraal.

Onderwijs dat past

We bieden onderwijs dat aansluit bij de leerbehoefte van leerlingen. De kwaliteit van ons reken-, taal- en leesonderwijs is van hoog niveau en we besteden aandacht aan 21st century skills. We laten onze leerlingen talenten ontdekken en ontwikkelen en zetten deze in. We maken gebruik van de nieuwste inzichten op het gebied van didactiek en pedagogiek en van moderne leermiddelen en methoden. ICT wordt ingezet als belangrijk hulpmiddel. Het gezamenlijke regionaal expertiseteam (RET) stelt scholen in staat tegemoet te komen aan de ondersteuningsbehoefte van leerlingen. We benutten elkaars expertise, die van partners als de gemeente, kinderopvang, Huis van de Sport, bibliotheek, IVAK en Basicly, en die van het voortgezet onderwijs en het bedrijfsleven in de regio. Met elkaar leiden we kritische, sociale burgers op die een bijdrage kunnen leveren aan onze samenleving.

Autonomie van de IKC's

We geven de IKC's de vrijheid om, binnen de bestuurlijke kaders, hun onderwijs zelf vorm te geven en een eigen profiel te ontwikkelen, zodat zij zich kunnen onderscheiden. Zo zorgen we ervoor dat het aanbod optimaal aansluit bij de behoeften, mogelijkheden en talenten van kinderen en de mogelijkheden van de wijk of het dorp waar het kindcentrum staat. Van de professionals in de kindcentra – de directeuren, leerkrachten en pedagogisch medewerkers – verwachten we dat zij een visie formuleren en dat zij deze vertalen naar een onderwijsconcept, de scholingsbehoefte van medewerkers en inzet van financiële middelen. Voorwaarde is dat de scholen en de kinderopvang dat in gezamenlijkheid oppakken, zodat er doorgaande leerlijnen ontstaan.

Diversiteit

Aandacht voor diversiteit is een rode draad in al ons handelen. Onze IKC's maken deel uit van een pluriforme samenleving waarbinnen we respect en waardering hebben voor verschillen tussen mensen. Binnen ons onderwijs krijgt ieder kind de mogelijkheid zich optimaal te ontwikkelen binnen zijn of haar mogelijkheden. Binnen ons personeelsbeleid maken we gebruik van de verschillen tussen en talenten van onze medewerkers.

Vakmanschap

Het vakmanschap van onze medewerkers staat voorop. Zij zorgen dat het onderwijs aansluit bij de behoeften, mogelijkheden en talenten van kinderen. Zij hebben een lerende houding en blijven zich ontwikkelen. Belangrijk is dat zij de vrijheid krijgen om, binnen de visie van het IKC, onderwijs vorm te geven. Dat zij mogen experimenteren en ontwikkelen en dat zij worden uitgedaagd om verder te professionaliseren. Met het programma NoordKRACHT (Noordkwartier) en het kwaliteitsbureau (Marenland) stimuleren en ondersteunen wij een professionele cultuur binnen de scholen. Belangrijk is ook dat teamleden de rol pakken die aansluit bij hun talenten. De directeur zorgt ervoor dat er een team wordt gevormd waarin iedereen hetzelfde doel nastreeft, waarin teamleden graag samenwerken en elkaar versterken. Samen dragen we bij aan een sfeer waarin iedereen wordt gezien en zich veilig voelt. In het belang van de leerling zorgen we voor een optimale communicatie met ouders. Onze medewerkers zijn in staat het goede gesprek met ouders te voeren. Verwachtingen over en weer worden tijdig besproken. De ontwikkeling van het kind staat altijd centraal.

Het bestuur stuurt, faciliteert en ondersteunt

De besturen van Marenland en Noordkwartier geven sturing aan de strategische koers en faciliteren de IKC's om verwachtingen en ambities waar te maken. We stellen directeuren en medewerkers in staat om optimale kwaliteit en resultaten te realiseren. Dat doen we door te investeren in staf en ondersteuning: het opstellen van een organisatiejaarplan en het sturen op resultaat, scholing, financiën, ICT-voorzieningen, personeelsbeleid en het RET. De besturen zijn eindverantwoordelijk voor de koers van de organisatie en voor de kwaliteit van het onderwijs. Zij leggen daarover verantwoording af aan de Raden van Toezicht.

Consequenties voor het financieel beleid

Als we kijken naar de 5 speerpunten voor de komende 4 jaar dan zitten er de volgende gevolgen in.

Kwaliteit

Om te zorgen dat kwaliteit voorop staat, is het noodzakelijk dat de beschikbare middelen voor het onderwijs ook zoveel mogelijk terecht komen bij de scholen. Voor het grootste deel zit dit in de formatie van de scholen. In de begroting van 2023 is allereerst ruimte gemaakt voor het inzetten van personeel. Dat betekent dat er uitgegaan wordt van in ieder geval per 23 leerlingen 1 leerkracht. In de praktijk is de klassengrootte kleiner door de inzet van middelen voor werkdrukverlichting, kleine scholentoeslag en achterstandsgelden. Voor de werkdrukmiddelen geldt dat we de cao volgen en dat de middelen direct worden toegekend aan de desbetreffende scholen die daarvoor zelf bepalen wat de bestemming is. De kleine scholentoeslag wordt voor een groot deel toegerekend naar de betreffende scholen en het overige deel wordt gebruikt om de bekostiging van het gebouw en de directeur financieerbaar te houden. De achterstandsgelden zijn ook geoormerkt en worden voor 90% direct doorgezet naar de desbetreffende scholen. De overige 10% wordt via bovenschoolse ondersteuning (RET) geïnvesteerd.

Talenten

Hier geldt dat er blijvend gebruikgemaakt wordt van Kansrijke Groningers, Huis van de Sport en het IVAK. In de begroting is voldoende ruimte opgenomen om dit mogelijk te maken. Voor het bewegingsonderwijs is bijvoorbeeld de formatie bovenschools meegenomen. Voor culturele activiteiten is er geld begroot en binnen de schoolbegrotingen is er ruimte voor naschoolse activiteiten.

Toekomst

Om onze leerlingen goed te kunnen voorbereiden op de toekomst, is het noodzakelijk dat er voldoende moderne ICT-middelen beschikbaar zijn voor de leerlingen en het personeel. Het afgelopen jaar is hier al een grote slag in geslagen en met deze investeringen gaan we verder om te zorgen dat er een goede basis aanwezig is op elke school. Dit betekent dat er meer ruimte is gecreëerd in de begroting om dit de komende jaren structureel mogelijk te maken.

Professionaliteit

Het spreekt voor zich dat er voldoende ruimte en tijd nodig is voor onze medewerkers om zich te scholen. Binnen de begroting van 2023 is dan ook meer geld (ongeveer € 100.000) gereserveerd om deze scholing te kunnen aanbieden. Deels binnen de Marenlandacademie, maar ook daarbuiten. Bovenschools en binnen de scholen wordt zichtbaar gemaakt hoe deze middelen worden gebruikt. Hiervoor zal allereerst een scholingsplan worden opgesteld met daarin helder beschreven waarvoor de middelen worden gebruikt. Belangrijk hierin is ook de ontwikkeling naar een meer evaluatieve/onderzoekende houding van het personeel, bijvoorbeeld door de ruimte te bieden aan personeel om zich te scholen tot masterniveau.

Samenwerken

Door de totstandkoming van meerdere nieuwe scholen is er ruimte om met onze externe partners na te denken over een goede inrichting van de IKC's. Dit betekent een enorme impuls voor de verbetering van de schoolpleinen en de inrichting hiervan. Daarnaast is er ruimte voor de scholen om te investeren in interne en externe netwerken.

4. (Meerjaren)begroting 2023-2026

In de vorige hoofdstukken is het beleid van Marenland beschreven. In de begroting wordt zichtbaar hoe dit in financiën uitgedrukt wordt. Eerst worden de uitgangspunten van de begroting benoemd. Vervolgens zal de samenvatting van de begroting aan de orde komen.

4.1 Uitgangspunten

Met ingang van 2023 is de vereenvoudiging bekostiging doorgevoerd. Dit houdt in dat voortaan de bekostiging gebaseerd is op het aantal leerlingen per 1 februari van het jaar voor de begroting. Voor 2023 betekent dit dat de bekostiging nu gebaseerd is op de telling van 1 februari 2022. Voor de jaren daarna telt dus dat de bekostiging altijd gebaseerd is op het aantal leerlingen op 1 februari t-1. De belangrijkste verschillen zijn:

- Er wordt geen verschil meer gemaakt tussen personele en materiële bekostiging.
- De bekostiging wordt toegekend op basis van kalenderjaar en niet zoals voorheen voor de personele bekostiging op basis van schooljaar.
- Er is geen verschil meer in leeftijdscategorieën (4-7 jaar, >8 jaar).
- Er wordt geen rekening meer gehouden met de werkelijke GGL, maar er is een gemiddelde GGL als basis genomen.
- Er is geen groeibekostiging meer.
- De bekostiging wordt nog een keer bijgesteld op basis van indexering en cao-gevolgen.
- In de eerste 3 jaar is er een aflopende compensatieregeling.

Voor de formatie op de scholen wordt nog wel uitgegaan van het leerlingaantal per 1 oktober van het lopende schooljaar. Deze keuze is enerzijds gemaakt om hiermee de benodigde startformatie realistischer aan te laten sluiten bij de start van het schooljaar en anderzijds om de prognose van de leerlingaantallen te laten aansluiten bij de prognosecijfers van Duo die nog gebaseerd zijn op de 1 oktober tellingen.

Voor de groei van het aantal leerlingen (en de daarbij eventueel benodigde uitbreiding van groepen/formatie) in de loop van het schooljaar zijn er bovenschols 2 fte's gereserveerd om dit mogelijk te maken. Er is bewust een keuze gemaakt om deze 2 fte's bovenschols mee te nemen, daar het niet altijd dezelfde school zal zijn die aanspraak maakt op deze zogenaamde groeiformatie.

In deze begroting is voor het eerst ook meer ingespeeld op de extra formatie die ieder jaar nodig is om de zogenaamde snijverliezen op scholen af te dekken. Dit heeft een kostenverhogend effect op de begroting. Ook is er in deze begroting rekening mee gehouden dat alle formatieplaatsen bezet zullen zijn. Voor de flexpool is dan ook rekening gehouden met 6 fte. In de praktijk zal dit, door het huidige lerarentekort, zoals het zich nu laat aanzien fors lager zijn (werkelijke bezetting tussen de 1 en 2 fte).

Het aantal leerlingen op 1 februari 2022 (relevant voor de bekostiging 2023) was 2507. Het aantal leerlingen op 1 oktober 2022 (uitgangspunt formatie schooljaar 2022–2023) was 2382. Voor de daaropvolgende jaren is uitgegaan van de volgende verwachte leerlingenaantallen:

Leerlingenaantal / prognose	2022	2023	2024	2025	2026
Leerlingenaantal / prognose per 1/2	2.507	2.475	2.440	2.430	2.402
Leerlingenaantal / prognose per 1/10	2.382	2.345	2.335	2.304	2.298
Aantal 4 t/m 7	1.140	1.165	1.105	1.042	1.111
Aantal vanaf 8 jaar	1.242	1.180	1.230	1.262	1.187

Omdat een exacte inschatting van de instroom tussen 1 oktober jaar t-1 en 1 februari jaar t niet te maken is, is ervoor gekozen dat er per school op basis van de verwachte instroom in het nieuwe schooljaar een derde gedeelte instroomt in de periode tussen 1 oktober jaar t-1 en februari jaar t (4 maanden). De aanname is gemaakt dat zowel in schooljaar 2023-2024 als 2024-2025 de daling van het aantal asielzoekers en overige vreemdelingen het grootste deel van de daling veroorzaakt. Op basis van de input van directeuren en het prognosemodel van DUO is er voor de jaren daarna uitgegaan van een gematigder verloop van het aantal leerlingen.

Personele ontwikkelingen

De basis voor de berekening van de formatie leerkrachten is het aantal leerlingen (1 fte per 23 leerlingen). School specifieke bekostiging, zoals middelen schakelklas, kleine scholentoeslag, fusiebekostiging, achterstandsbekostiging (zowel vanuit het rijk als de gemeente) en werkdrukmiddelen, worden per school en situatie toegevoegd (waarbij wel een percentage wordt afgeroomd). Rekening houdend met alle nu bekende personele ontwikkelingen zal de reeks er als volgt uit gaan zien:

Meerjarenformatie	2022	2023	2024	2025	2026
Leerlingenaantal / prognose per 1/2	2.507	2.475	2.440	2.430	2.402
Leerlingenaantal / prognose per 1/10	2.382	2.345	2.335	2.304	2.298
Personele bezetting in fte's	Huidig				
Management / Directie	14,53	14,53	14,53	14,36	14,13
Onderwijzend personeel	146,01	150,93	144,57	139,66	135,92
Overig ondersteunend personeel *	54,03	47,14	40,99	37,06	33,37
Totale bezetting	214,57	212,60	200,09	191,08	183,42

* Waarvan onderwijs-/klassenassistent	32,04	26,66	21,18	17,63	14,32
Waarvan direct onderwijs gerelateerd	6,70	5,90	5,67	5,40	5,02
Waarvan ondersteunend op scholen	8,69	7,98	7,54	7,43	7,43
Waarvan indirect ondersteunend	6,60	6,60	6,60	6,60	6,60

De inzet van personeel vanuit de NPO-middelen en de opvang van vreemdelingen/asielzoekers hebben veel invloed op de formatieontwikkeling. Doordat de inzet van personeel vanuit de NPO-middelen verlengd is tot en met schooljaar 2024-2025 is het verloop nu meer over deze jaren verspreid. De stijging van het aantal fte onderwijzend personeel tussen 2022 en 2023 is het gevolg van de ophoging in de formatie in 2023 van de medewerkers ten behoeve van de flexpool (4,2 fte) en vervanging (bijna 2 fte). Voor 2022 is de werkelijk bezetting per 1-11-2022 meegenomen. De fusiebekostiging voor zowel De Optimist als De Rietpluim kan tot en met schooljaar 2024-2025 worden ingezet voor personele inzet. Daarna stopt dit en daalt dus de formatie.

In de meerjarenreeks zal er meer personeel worden gedetacheerd vanuit Noordkwartier dan dat er gedetacheerd wordt naar Noordkwartier en andere organisaties. De inzet op basis van de diverse projecten is in de meerjarenreeks meegenomen in verhouding tot de verwachte inkomsten. Recentelijk bekend geworden subsidies zijn zowel wat betreft inkomsten als inzet personeel en/of middelen niet meegenomen in deze begroting.

Voor de ontwikkeling van de medewerkers is, naast de ontwikkelingsbudgetten die vanuit de cao verplicht zijn, ook rekening gehouden met de gelden voor de Marenlandacademie.

Materiële ontwikkelingen

Over het algemeen zijn de budgetten voor groeps- en leerling afhankelijke uitgaven gebaseerd op de te verwachten prijzen voor 2023. Uitgangspunt voor alle uitgaven zijn de afgesloten contracten en historische cijfers. De huisvestingslasten zijn mede opgesteld en doorgenomen met de medewerker facilitair. Voor de ICT-lasten heeft de afstemming plaatsgevonden met de beleidsmedewerker ICT. Met alle locatiedirecteuren en de andere budgethouders is afzonderlijk gesproken over de voor hun budget relevante overige lasten.

Specifiek zijn er twee zaken die extra aandacht nodig hebben:

Schoonmaak

Dit jaar is het aanbestedingstraject afgerond en op basis van de uitkomst van deze aanbesteding zijn de lasten voor de schoonmaak opgenomen in deze begroting.

Energielasten

Op 1 november 2022 is er vanuit ons inkoopcollectief aangegeven dat er rekening moet worden gehouden met een stijging van de factor 2,5 wat betreft onze energielasten. Dit heeft een enorm effect op onze huisvestingslasten (simpel rekentechnisch een stijging van circa € 510.000). De komende weken wordt er intensief bekeken en geanalyseerd wat het precieze effect zal zijn. Het lukt daarom niet om in deze begroting een nauwkeuriger effect aan te geven. Ook is de verwachting op basis van informatie van de PO-raad dat, gezien de gevolgen voor alle scholen, flankerend beleid van de overheid essentieel zal zijn.

(Des)investeringen

Evenals de voorgaande jaren zal er de komende jaren nog fors worden ingezet op de nieuwe en verstevigde schoollocaties. De investeringsplanning wordt jaarlijks doorgenomen en waar nodig aangepast, veelal het gevolg van latere oplevering van scholen. De verwachting is dat in 2024 de laatste scholen dan wel nieuw dan wel versterkt zijn. Vanaf 2025 zal de afschrijvingslast hoger zijn dan de beoogde investeringen, wat een positief effect heeft op de ontwikkeling van de liquide middelen.

Categorie/Jaar	2023	2024	2025	2026	Eindtotaal
Buitenmeubilair	30.000				30.000
Duurzaamheid gebouw	100.000	175.000			275.000
ICT Devices	311.548	423.420	366.300	459.025	1.560.293
ICT digiborden	19.000		45.000	6.250	70.250
ICT Multifunctionals	10.000				10.000
Inventaris en apparatuur	40.000				40.000
Leermethoden	195.000	56.000	26.000	21.000	298.000
Overig meubilair	90.228	167.620			257.848
Schoolmeubilair	350.563	251.417			601.980
Totaal	1.146.339	1.073.457	437.300	486.275	3.143.371

4.2 Budgetten

We gaan de hoofdcategorieën globaal langs.

Rijksbijdragen OCW

Er is rekening gehouden met de actuele en geschatte leerlingenaantallen per zowel 1 februari (voor de bekostiging) als per 1 oktober (voor de formatiebepaling) en de actuele variabelen van OCW. In verband met de jaarlijkse verhoging op basis van de indexcijfers is een verhoging van de inkomsten van circa 1,5% meegenomen. Voor 2023 is hier nog een extra verhoging van 1,44% meegenomen die betrekking heeft op de loonontwikkeling 2022, maar die pas verrekend zal worden in 2023 na de indexatieronde op basis van de voorjaarsnota. Vanwege de vereenvoudiging bekostiging is er vanaf 2023 geen direct onderscheid meer tussen materiële en personele bekostiging en wordt de bekostiging voor het 'oude' personele deel niet meer toegekend per schooljaar, maar per kalenderjaar.

Overige subsidie OCW

Ook in 2023 komt nog een groot deel van de NPO-gelden binnen. Doordat de inzet van deze middelen ook nog mag in schooljaar 2023-2024 en 2024-2025 zal ook in 2023 nog een dotatie aan de bestemmingsreserve volgen. In de begroting van 2024 en 2025 is meegenomen dat op nagenoeg alle scholen de gelden worden benut minus de 10% die via een bestemmingsreserve wordt gereserveerd voor eventuele transitievergoedingen en/of uitkeringen. Deze gelden worden op schoolniveau bijgehouden en kent dus per school een ander verloop. In 2023 wordt voor een gedeelte van het jaar nog zogenaamde samenvoegbekostiging ontvangen voor Qworzo en Kindcentrum Noord. Voor 2023 tot en met 2026 wordt deze bekostiging ook ontvangen voor De Rietpluim en De Optimist. De aanvullende kosten vanuit het onderwijsachterstandenbeleid zijn gebaseerd op de gelden van 2022, met daarboven wel de extra indexering van 1,5%. Wat betreft de bijzondere bekostiging asielzoekers en overige vreemdelingen is rekening gehouden op basis van de prognoses dat er circa 30 leerlingen uitstromen met ingang van schooljaar 2023-2024. Deze afbouw is zowel aan de batenkant als aan de lastenkant (formatie) meegenomen. De hoogte van deze post blijft lastig te begroten, maar door de balans tussen baten en lasten is er veelal geen negatief effect hiervan op de uiteindelijke realisatie. Omdat in de salariskosten van de medewerkers van de twee scholen rekening is gehouden met de arbeidsmarkttoelage en het begrotingstechnisch lastig is om deze uit alle afzonderlijke looncomponenten te extraheren als deze toelage stopt (verwachting met ingang van schooljaar 2023-2024), is in de begroting ervoor gekozen om te doen alsof deze baten door blijven lopen. In de realisatie zullen deze inkomsten en uitgaven dus naar verwachting lager uit gaan vallen. Onderaan de begroting is voor de toevoeging c.q. vrijval van de bestemmingsreserve NPO een correctieregel toegevoegd om een genormaliseerd resultaat weer te geven.

Ontvangen doorbetalingen passend onderwijs

Dat zijn de actueel berekende baten die we van het samenwerkingsverband ontvangen om passend onderwijs te geven en ondersteuning te bieden aan leerlingen die dat nodig hebben. Op basis van onze verwachte leerlingenaantallen en de begroting van het samenwerkingsverband, zijn de toekomstige baten berekend. Dit in overleg met de directeur van het RET.

Overige overheidsbijdragen

Dit betreft de actuele bedragen uit de gemeentelijk VVE-middelen en voor naschoolse activiteiten. Daarnaast is vanuit de gemeente Eemsdelta een aanzienlijk bedrag beschikbaar gesteld voor Kindcentrum Noord. Ook de subsidie ten behoeve van dyslexie is onder dit item meegenomen.

Overige baten

Hieronder vallen de verhuur van lokalen, detacheringsofbrengsten, de bijdragen vanuit CMK en de inzet van medewerkers in diverse projecten en op participatiebanen.

Lonen en salarissen

Hierin zitten de kosten van al ons personeel op basis van de laatste cao en de in het vooruitzicht gestelde premiepercentages voor werkgeverslasten. Er is rekening gehouden met de jaarlijkse toekenning van periodieken, het Eigen Risico Dragerschap in het kader van de vervanging, en de extra fte's vanuit de inzet van de gelden voor het onderwijsachterstandenbeleid, de werkdrukverlagingsbekostiging en subsidies. Ook de daling van het aantal fte's door het wegvallen van de NPO-subsidie per 1-8-2023, het lagere leerlingenaantal en de daling van de formatie vanuit samenvoegingsgelden is meegenomen. Zoals ook al aan de batenkant aangegeven is vanwege begrotingstechnische redenen de NPO-toelage die voor twee van onze scholen van toepassing is doorgetrokken over de hele begrotingsperiode. Naar verwachting stopt deze toelage per 1-8-2023.

Overige personele lasten

Hieronder vallen de kosten van externen, conciërges, opleidingen, werving, dienstreizen en arbozorg. Vanuit strategisch beleid zijn de kosten voor de inhuur van medewerkers van het Huis van de Sport, de Marenlandacademie en bovenschools bij overige personele lasten meegenomen.

Afschrijvingen

Deze kosten zijn gebaseerd op alle bedrijfsmiddelen die we in voorgaande jaren hebben aangeschaft en die nog ingezet worden, maar ook op de middelen die we in de laatste maanden van 2022 en erna gaan aanschaffen en meerdere jaren zullen worden ingezet. Afschrijven betekent dat we die kosten verdelen over de geschatte gebruiksduur. Deze lasten blijven voor 2023 en 2024 fors door de extra investeringen ten gevolge van de inrichting van onze nieuwe en versterkte scholen.

Huisvesting

Hierin zitten de geschatte huisvestingskosten, waarbij klein onderhoud, schoonmaak, gemeentelijke belastingen, energiekosten en dergelijke allemaal zijn gebaseerd op de meest actuele informatie over verbruik en tarieven. Eind 2022 gaat het nieuwe schoonmaakcontract in. Dit contract leidt niet tot verhoging van de huisvestingslasten. Wat wel een desastreus gevolg gaat hebben op de huisvestingskosten zijn de nieuwe energietarieven. Op 1 november 2022 is duidelijk geworden dat we rekening moeten houden met een stijging van onze energielasten met een factor 2,5. Dit heeft een rekentechnisch negatief effect van ruim € 500.000. De komende tijd zal uitgebreid geanalyseerd worden wat het precieze effect is, daar door de overgang van gas naar elektriciteit en de aanschaf van zonnepanelen ons verbruik moet gaan dalen. Daar de stijging van de energielasten nagenoeg alle scholen zal raken, gaan wij er vanuit, mede op basis van de signalen die nu al vanuit de PO-raad

worden gegeven, dat er vanuit de overheid ook nog wel corrigerende maatregelen worden genomen. Hier is geen rekening mee gehouden in de begroting. Wel wordt het effect van de energielastenstijging apart zichtbaar gemaakt via een correctieregel, zodat onder andere door vergelijking met de vorig jaar afgegeven meerjarenbegroting zichtbaar is wat het 'genormaliseerde' resultaat zou zijn geweest zonder deze stijging.

In de vorige begrotingsreeks is een dotatie aan de groot onderhoudsvoorziening opgenomen van € 50.000. In 2022 is, vanwege diverse redenen, toch besloten om voorlopig nog geen voorziening Groot Onderhoud op te nemen, maar een bestemmingsreserve aan te maken. In deze begroting is dus geen dotatie meer opgenomen. Voor onder andere een goede vergelijking met de vorige begroting en het effect op de algemene reserve, wordt wel via een correctieregel de toevoeging aan de bestemmingsreserve opgenomen.

Administratie en beheerlasten

Dit zijn kosten van administratiekantoor, accountant, kantoorapparatuur, vergaderingen en Raad van Toezicht. Zowel in 2023 als in 2024 is hier rekening gehouden met extra kosten in verband met de voorgenomen fusie met Noordkwartier. Ook hier geldt weer dat via een correctieregel deze kosten apart inzichtelijk zijn gemaakt.

Inventaris, apparatuur, leermiddelen

Deze kosten zijn veelal door de scholen ingeschat op basis van hun plannen voor 2023 en verder. Vanwege beschikbare gelden vanuit met name de NPO-subsidie, is de inschatting van de uitgaven voor zowel 2023 (gehele jaar) als 2024 en 2025 hoger dan in de daaropvolgende jaren. De uitgaven van de NPO-subsidie zijn opgenomen onder onderwijslasten, maar zullen in de praktijk verdeeld worden over verschillende componenten. Ook zijn er initiële kosten voor het fusietraject opgenomen onder overige ICT-lasten.

Rente

Door de beëindiging van de negatieve rentes door zowel de ING als de Rabobank en de verwachting dat er weer rente zal worden ontvangen op onze spaargelden, wordt er geen negatief effect meer verwacht op onze exploitatie vanuit deze post. Onder rentelasten zijn de te verwachten bankkosten opgenomen.

4.3 Exploitatiebegroting

In 2023 wordt een positief exploitatieresultaat voorzien van € 30.000. Om de ontwikkeling ten opzichte van het beeld van vorig jaar te analyseren is het juister om te kijken naar de 'genormaliseerde' begrotingen over de jaren heen. In deze normalisering is meegenomen het effect van de NPO-subsidie, de wijziging in omgang met de gelden in het kader van het groot onderhoud en de eenmalige kosten van de toekomstige fusie. Daarnaast is voor het vergelijk ook nog het effect van de explosieve stijging apart inzichtelijk gemaakt. Zonder al deze neveneffecten is zichtbaar dat voor 2023 en 2024 de ontwikkeling positief is en voor 2025 negatief. Deze omslag van positief naar negatief is het gevolg van de afnemende egalisering van de verschillen tussen de oude vorm van bekostiging en de nieuwe.

Kijken we naar het werkelijke genormaliseerde verlies in 2023 ad. €198.700 dan baart dit geen directe zorgen. Want ondanks het beleid om jaarlijks een sluitende begroting te presenteren, wordt het negatieve resultaat voor 2023 acceptabel gevonden. Argumenten hiervoor zijn:

- In de begroting voor 2023 is de aanname gemaakt dat alle openstaande vacatures (inclusief flexpool) volledig worden ingevuld. De praktijk laat nu zien dat dit zo goed als zeker niet de realiteit zal zijn in de eerste zeven maanden van dat jaar. Hierdoor zal het eindresultaat naar alle waarschijnlijkheid toch positief uitvallen.
- Als de fusie met Noordkwartier per 1-1-2024 werkelijkheid wordt zal dit vanaf 2024 een grote impact hebben op het financiële perspectief. Tijdens de formatiebesprekingen in april 2023 zal hierover meer bekend zijn en kan altijd nog bekeken worden of eventuele aanpassingen nodig zijn. Hoewel de insteek niet is om direct kostenbesparing te realiseren, is de verwachting wel dat er efficiency-voordelen gaan ontstaan in de loop der jaren.
- Vanwege het personeelstekort dat er nu is, is er wellicht ruimte om de gevormde bestemmingsreserve (gedeeltelijk) vrij te laten vallen. Dit mede in het licht van dat in de begroting geen rekening is gehouden met de medewerkers die vanwege de pensioengerechtigde leeftijd mogen vertrekken en dan mogelijk (deels) niet vervangen worden of vervangen worden door 'goedkopere' medewerkers (2023 3,1 fte, 2024 2,6 fte, 2025 5,2 fte, 2026 5,9 fte). In de begroting zijn alleen de medewerkers waarvan 100% zeker is dat ze stoppen, meegenomen in de uitstroom.
- De grootste oorzaak van het negatief resultaat is de ontwikkeling van de energielasten. Zo goed als zeker zullen hier vanuit de overheid wel dempende maatregelen worden getroffen. Daarnaast zal door goede analyse van verbruik cijfers, het effect van de verduurzamingsmaatregelen en bewustwording van het energieverbruik ook vanuit Marenland zelf een beter beeld komen of de rekentechnische aanname van 2,5 juist is.
- Het eigen vermogen is nog voldoende om het negatieve resultaat van 2023 tot en met 2026 te dragen. Zie hiervoor ook de toelichting in paragraaf 3.5.

Hieronder de ontwikkeling van de financiën op hoofdlijnen:

Meerjaren exploitatiebegroting	Realisatie	Begroot	EJV	begroot	begroot	begroot	begroot
	2021	2022	2022	2023	2024	2025	2026
Baten							
Rijksbijdrage OCW/LNV	15.810.427	15.188.052	16.530.000	18.075.000	17.466.000	17.226.000	17.039.000
Overige subsidies OCW	2.480.597	3.289.764	4.444.000	3.336.000	1.897.000	1.897.000	1.897.000
Ontvangen doorbetalingen rijksbijdrage SWV	714.688	738.500	679.000	682.000	682.000	682.000	682.000
Totaal Rijksbijdragen OCW	19.005.712	19.216.316	21.653.000	22.093.000	20.045.000	19.805.000	19.618.000
Overige Overheidsbijdragen	639.194	501.700	551.000	487.000	472.000	454.000	422.000
Overige baten	1.747.012	1.175.300	1.149.000	1.239.000	1.252.000	1.264.000	1.272.000
Totaal Baten	21.391.918	20.893.316	23.353.000	23.819.000	21.769.000	21.523.000	21.312.000
Lasten							
Personeelslasten	18.051.733	18.639.388	19.866.000	20.023.000	19.318.000	18.871.000	18.478.000
Afschrijvingen	690.224	686.563	689.000	762.199	747.656	787.198	787.554
Huisvestingslasten	1.132.433	1.118.100	1.128.000	1.614.000	1.607.000	1.607.000	1.607.000
Overige instellingslasten	1.365.377	1.423.265	1.270.000	1.390.000	1.302.000	1.267.000	1.252.000
Totaal lasten	21.239.767	21.867.316	22.953.000	23.789.199	22.974.656	22.532.198	22.124.554
Saldo baten en lasten	152.151	-974.000	400.000	29.801	-1.205.656	-1.009.198	-812.554
Rentebaten	0	0	0	2.999	3.456	3.998	4.354
Rentelasten	18.582	21.000	18.000	2.800	2.800	2.800	2.800
Saldo financiële baten en lasten	-18.582	-21.000	-18.000	199	656	1.198	1.554
Exploitatieresultaat	133.569	-995.000	382.000	30.000	-1.205.000	-1.008.000	-811.000
Toevoeging / vrijval Bestemmingsreserve NPO	-427.743	245.000	-600.000	-250.000	535.000	190.000	
Toevoeging / vrijval Bestemmingsreserve NPO toelage	-29.841		-65.000				
Correctie n. a. v. invoering vereenvoudigde bekostiging		700.000	939.000				
Correctie ivm corr. Voorz. GO naar reserve	-50.000		-50.000	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000
Eenmalige kosten fusie in begroting				71.300	20.000		
Genormaliseerd Exploitatie resultaat	-374.015	-50.000	606.000	-198.700	-700.000	-868.000	-861.000
Aandeel verhoging energielasten				-510.000	-510.000	-510.000	-510.000
Genormaliseerd Exploitatie resultaat zonder stijging energielasten				311.300	-190.000	-358.000	-351.000
Begroot resultaat (genormaliseerd) begroting 2022 - 2025				-220.000	-200.000	-130.000	

Toelichting

Baten

De totale baten in 2023 stijgen fors ten opzichte van de begroting 2022 en wat minder fors ten opzichte van de eindejaarverwachting 2022. Dit komt doordat in de eindejaarverwachting al wel de extra gelden vanwege de loonkloofdichting, de forse cao-verhoging en de extra NPO-gelden zijn meegenomen en hier in de begroting beperkt rekening mee is gehouden. De stijging voor 2023 komt met name voort uit de indexatie (inclusief extra 1,44% van 2022) en het gedeelte achterstand vanuit de NPO-gelden. In de begroting is nog geen rekening gehouden met een eventuele fusie van De Wilster met de Wicher Zitsema. Dus onder de bekostiging is nog een heel jaar bekostiging van De Wilster meegenomen.

Lasten

Personeelslasten

Goed zichtbaar is de stijging van de personeelslasten in 2022 door het dichtenvan de loonkloof en de cao-verhoging (verschil begroting en eindejaarverwachting). Deze stijging is enigszins gedempt doordat over langere tijd de NPO-gelden ingezet mogen worden. Voor de begroting 2023 stijgen de loonkosten doordat er nu nog steeds meer mensen vanuit NPO ingezet worden en door de normale jaarlijkse tredeverhoging. In de jaren na 2023 dalen de personeelslasten door de afname van het aantal fte's ten gevolge van de extra inzet van NPO, het stoppen van de inzet vanuit de zogenaamde samenvoeg(fusie)gelden voor De Optimist en De Rietpluim en de daling van het aantal leerlingen. Zoals al eerder aangegeven wordt er in de begroting vanuit gegaan dat alle vacatures worden ingevuld van onder andere de flexpool. Realistischer is om te verwachten dat dit in 2023 zeker niet lukt en derhalve de loonkosten in 2023 lager zullen zijn.

Afschrijvingen

De afschrijvingen stijgen fors. Dit is het gevolg van de investeringen in meubilair en buitenruimtes van de nieuwe en verstevigde schoolgebouwen en het optimaliseren van de ICT-faciliteiten. De jaren hierna zal de afschrijvingslast stabiliseren vanwege de langere looptijden van met name de huisvestingsinvesteringen. Door de grote investeringen die in een tijdsbestek van vier jaar tijd voor alle scholen hebben plaatsgevonden of zullen plaatsvinden in meubilair, zal er in de toekomst weer voldoende gereserveerd moeten worden om de volgende bulkinvestering over 15 tot 20 jaar te kunnen financieren.

Huisvestingslasten

De huisvestingslasten stijgen fors door de aangekondigde verhoging van de energielasten met de factor 2,5. Deze rekentechnische verhoging van ruim € 500.000 zal nog wel, zoals al eerder aangegeven, nader geanalyseerd worden. Verder is er voor 2023 tot en met 2026 geen dotatie meer opgenomen aan de voorziening Groot Onderhoud. Voorlopig is er in 2022 gekozen om een bestemmingsreserve te creëren voor toekomstige investeringen met betrekking tot Groot Onderhoud. Omdat de toekomstige fusiepartner Noordkwartier wel een onderhoudsvoorziening heeft, zal er straks een gefundeerde keuze gemaakt kunnen worden op welke wijze we verder omgaan met de gelden voor Groot Onderhoud. Deze keuze is mede gemaakt door de onduidelijkheden die er nog steeds zijn over wat nu wel en wat niet in de voorziening moet worden opgenomen en wat wel geïnvesteerd moet gaan worden. Overigens geldt voor de scholen die vallen onder een kindcentrum met beheerconstructie en de scholen die ressorteren onder de Stichting Brede Scholen Appingedam dat er wel een voorziening wordt opgebouwd. De dotatie voor de voorziening GO komt hier via een huisvestingsbijdrage aan de penvoerder c.q. stichting tot stand. De daling van de kosten tussen 2023 en 2024 is het gevolg van het samengaan in één gebouw van de drie scholen die samen De Optimist vormen. De verwachte oplevering is medio 2023.

Overige lasten

De overige lasten zullen ten opzichte van de eindejaarverwachting 2022 vanwege de NPO-gelden en incidentele fusiemiddelen eerst stijgen en dan weer dalen. Daarna zullen deze kosten redelijk stabiel blijven. Gemakshalve zijn de extra uitgaven van de NPO-subsidie meegenomen onder overige onderwijslasten, maar zullen in de praktijk verdeeld worden over de verschillende componenten. De initiële kosten voor het fusietraject zijn meegenomen onder beheer/bestuur en overige ICT-lasten. De laatste jaren zijn deze kosten op de specifieke uitgavenpost geboekt. De daling van de begrote overige lasten 2022 + 2023 is het gevolg van verlenging van de termijn waarop NPO-gelden uitgesmeerd mogen worden.

Toevoeging/vrijval bestemmingsreserve NPO (berekeningswijze)

De toevoeging/vrijval bestemmingsreserve wordt veroorzaakt door de NPO-gelden. Voor schooljaar 2021-2022 is in totaal € 1.953.000 beschikbaar gesteld en voor schooljaar 2022-2023 in totaal € 1.803.000. Conform afspraak moet hiervan aan het eind beschikbaar zijn voor eventuele transitievergoedingen en uitkeringen een bedrag van € 375.600. Uit de (verwachte) dotaties en onttrekkingen volgt een bedrag van (427.743+600.000+250.000-535.000-190.000) ca. € 552.000. Op een aantal scholen blijft nog een klein extra bedrag openstaan van circa €75.000 en op 1 school is op basis van de begroting nog een bedrag over van € 100.000. Daar het een lumpsum vergoeding betreft is er geen risico op terugvordering. Afhankelijk van de te verwachten vergoedingen/uitkeringen zal per school worden bekeken wat er nog aan extra middelen kan worden uitgegeven vanuit de gereserveerde NPO-gelden. Deze uitgaven zijn nog niet opgenomen in de begroting.

Kengetallen

Exploitatie kengetallen 2022 2023 e.v	Werkelijk	Begroot	EJV	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Landelijk
	2021	2022	2022	2023	2024	2025	2026	
Rijksbijdragen	88,85%	91,97%	92,72%	92,75%	92,08%	92,02%	92,05%	
Overige overheidsbijdragen	2,99%	2,40%	2,36%	2,04%	2,17%	2,11%	1,98%	
Overige baten	8,17%	5,63%	4,92%	5,20%	5,75%	5,87%	5,97%	
Personele lasten	84,99%	85,24%	86,55%	84,17%	84,08%	83,75%	83,52%	82,10%
Afschrijvingen	3,25%	3,14%	3,00%	3,20%	3,25%	3,49%	3,56%	bij cijfer Overig
Huisvestingslasten	5,33%	5,11%	4,91%	6,78%	6,99%	7,13%	7,26%	6,80%
Overige instellingslasten	6,43%	6,51%	5,53%	5,84%	5,67%	5,62%	5,66%	11,00%
Resultaat (Marge cq CVO-Rentabiliteit)	0,62%	-4,76%	1,64%	0,13%	-5,54%	-4,68%	-3,81%	

Toelichting kengetallen

Het aandeel van Rijksbijdragen in de baten neemt relatief toe door de NPO-subsidie en zal dan stabiliseren, doordat de overige baten gelijk blijven en in de bekostiging circa 1,5% indexatie is opgenomen. De personele lasten nemen eerst percentueel toe door de NPO-gelden. Daarna is sprake van een lichte daling van dit kengetal, omdat de invloed van de hoge investeringen en de daaruit voortvloeiende afschrijvingen in de kengetallen zichtbaar wordt. Daarnaast is er een toename van de energielasten, waardoor het aandeel huisvesting relatief fors stijgt. Onlangs publiceerde de PO-raad in hun sectorrapportage de verhouding van de diverse kostensoorten op landelijk niveau. Deze kolom is extra toegevoegd.

4.4 Balans

Op basis van de gegevens uit de meerjarenbegroting is de balans voor de komende jaren weergegeven. Voor 2022 wordt uitgegaan van de eindejaarverwachting zoals deze is opgesteld in oktober 2022.

Balans	Realisatie	Begroting	EJV	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
	2021	2022	2022	2023	2024	2025	2026
Activa							
Materiele vaste activa	3.170.747	4.136.000	3.236.826	3.620.966	3.946.767	3.596.869	3.295.590
Financiële vaste activa	0	0	0	0	0	0	0
Vlottende activa	1.650.275	860.000	711.000	711.000	711.000	711.000	711.000
Liquiditeiten	3.879.602	2.536.000	5.134.781	4.780.641	3.249.840	2.591.738	2.082.017
Totaal Activa	8.700.624	7.532.000	9.082.607	9.112.607	7.907.607	6.899.607	6.088.607

Passiva

Algemene Reserve	4.079.185	3.353.000	3.746.185	3.476.185	2.756.185	1.888.185	1.027.185
Bestemmingsreserve	1.709.393	1.452.000	2.424.393	2.724.393	2.239.393	2.099.393	2.149.393
Voorzieningen	243.029	345.000	243.029	243.029	243.029	243.029	243.029
Langlopende schulden	0	0	0	0	0	0	0
Kortlopende schulden	2.669.017	2.382.000	2.669.000	2.669.000	2.669.000	2.669.000	2.669.000
Totaal Passiva	8.700.624	7.532.000	9.082.607	9.112.607	7.907.607	6.899.607	6.088.607

Activa

De geplande investeringen zijn voor de jaren 2023 en 2024 hoger dan de afschrijvingen, waardoor de materiële vaste activa zullen stijgen. Voor de jaren 2025 en 2026 is het beeld juist omgekeerd. De vordering op OCW vervalt, zoals al eerder aangegeven, ultimo 2022. Dit is verwerkt in de vlottende activa. De vlottende activa voor de jaren 2022 en verder zijn afgerond op een rond getal om duidelijker te laten zien dat het om begrote gegevens gaat.

De liquide middelen dalen door de hoge investeringen en de negatieve resultaten. Deze daling wordt enigszins afgeremd in 2025 en 2026, omdat de afschrijvingen in deze jaren fors hoger zijn dan de beoogde investeringen.

Passiva

Vanwege de negatieve resultaten zal de algemene reserve de komende jaren dalen. De bestemmingsreserve stijgt de eerste jaren vanwege de NPO-subsidie en loopt daarna terug. Afhankelijk van de te verwachten transitievergoedingen/uitkeringen zal de bestemmingsreserve op maat worden gemaakt. Ook stijgt de bestemmingsreserve jaarlijks door de bijdrage voor de toekomstige investeringen ten behoeve van Groot Onderhoud. De post voorzieningen (jubilea) is gebaseerd op de eindstand van het voorgaande jaar plus de begrote dotaties minus onttrekkingen. Er zijn geen langlopende schulden en deze worden ook niet voorzien. De kortlopende schulden zijn voor de jaren 2022 en verder afgerond op een rond getal om duidelijker te laten zien dat het om begrote gegevens gaat.

Kengetallen

Kengetallen ten aanzien van de Balans	Begroot		EJV	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Norm
	2021	2022	2022	2023	2024	2025	2026	
Liquiditeit (=current ratio)	2,07	1,43	2,19	2,06	1,48	1,24	1,05	>1
Solvabiliteit (EV/TV)	66,53%	63,79%	67,94%	68,04%	63,17%	57,79%	52,17%	>50%
Solvabiliteit 2 (EV+voorzieningen/TV)	69,32%	68,37%	70,61%	70,71%	66,25%	61,32%	56,16%	
Rentabiliteit (resultaat / baten)	0,62%	-4,76%	1,64%	0,13%	-5,54%	-4,68%	-3,81%	0,00%
Weerstand vermogen (EV / Totale baten)	27,1%	23,0%	26,4%	26,0%	22,9%	18,5%	14,9%	>19,5%

Bij liquiditeit gaat het erom of het bevoegd gezag in staat is om op korte termijn aan haar verplichtingen te voldoen. Dit blijkt uit de verhouding tussen vlottende activa en de kortlopende schulden. Voor een goede liquiditeit moet dit getal minimaal boven de 1 liggen, omdat er geen andere activa zijn die op korte termijn in geld kunnen worden omgezet.

Bij de solvabiliteit gaat het erom in hoeverre een bevoegd gezag op lange termijn, ook in tijden van tegenspoed, aan haar verplichtingen kan voldoen. Dit blijkt uit de verhouding tussen eigen vermogen en het totaal van de passiva. Absolute normen voor solvabiliteit zijn moeilijk te geven. Beoordeling van het eigen vermogen kan niet los worden gezien van de beoordeling van de hoogte van de voorzieningen. Immers, wanneer die niet toereikend zijn om de toekomstige verplichtingen te dekken, zal aanvulling vanuit het eigen vermogen moeten plaatsvinden. In geval van een gezonde financiële positie is een ondergrens van 30% wenselijk. Om een beeld te hebben wat de invloed is van de vorming van de voorziening groot onderhoud is nu ook solvabiliteit 2 opgenomen (= incl. voorzieningen).

Rentabiliteit, gedefinieerd als resultaat gedeeld door batentotaal, is voor non-profit organisaties een weinig waardevol gegeven. Het streven naar een bepaalde rentabiliteit is geheel afhankelijk van het streven naar een bepaald weerstandsvermogen. Voor het onderwijs is de norm >0% over een langere termijn: wat ontvangen wordt voor het verzorgen van goed onderwijs moet daaraan ook besteed worden.

Het weerstandsvermogen geeft een indicatie van de capaciteit om risico's op te vangen. Berekend wordt in hoeverre het bestuur zich exploitatietekorten kan permitteren op basis van de opgebouwde reserves.

Toelichting

De huidige positieve cijfers hebben ondanks de negatieve resultaten in de komende jaren op zowel liquiditeit als solvabiliteit nog niet tot gevolg dat we onder de normen gaan komen. Alleen het weerstandsvermogen gaat qua kengetal wel onder de norm komen. Het is absoluut nog niet noodzakelijk om direct in actie te komen. Het effect van de stijging van de energielasten heeft een dusdanige invloed op de cijfers dat het niet reëel lijkt dat de overheid hier geen rol in gaat spelen. Temeer daar dit voor nagenoeg alle scholen in Nederland speelt en wij over veel nieuwe en energiezuinige gebouwen beschikken. Daarnaast zijn er elementen zoals het lerarentekort en het langer duren van de nieuwbouwprojecten die er toe leiden dat het begrote resultaat anders uitvalt dan we in eerste instantie meenemen op basis van de norm die we voor onszelf stellen qua aantal leerkrachten. Kijkend naar het verschil in uitkomsten tussen de begroting 2022 en de eindejaarverwachting is te zien dat de realiteit positiever uitvalt. Ook voor 2023 is dit de verwachting, daar onder andere de flexpool nog steeds zeer mager bezet is. Dit betekent niet dat er

rustig achteruit geleund kan worden. Gestart is inmiddels met een uitgebreide analyse van onze energielasten en de besparingen die gerealiseerd zijn (of hadden moeten zijn) door de verduurzaming van onze nieuwe en versterkte scholen. Daarnaast zal de druk vanuit scholen op extra inzet van onder andere onderwijsassistenten waarschijnlijk groter worden nu de scholen door de incidentele NPO-middelen de afgelopen jaren gewend zijn aan een veranderde werksituatie. Tot slot zal ook de mogelijke fusie een hele belangrijke rol gaan spelen in hoe om te gaan met de ontwikkelingen die we nu op ons af zien komen. De werkwijze die Marenland hiervoor in de afgelopen jaren heeft gekozen kan afwijken van de werkwijze van onze potentiële fusiepartner Noordkwartier.

4.5 Signaleringswaarde *mogelijk* bovenmatig publiek eigen vermogen

Vanaf verslagjaar 2020 moeten besturen zich over de hoogte van de reserves (eigen vermogen) verantwoorden in het jaarverslag. Dit gebeurt aan de hand van de signaleringswaarde. Alleen als de reserves hoger zijn dan de signaleringswaarde dient tekst en uitleg te worden geven. Het betreft alleen de publieke reserves. De private reserves worden buiten beschouwing gelaten. Het doel hiervan is dat besturen scherper gaan begroten, eventueel negatief, om de te hoge reserves af te bouwen. In de meerjarenbegroting kan zichtbaar worden voor welke investeringen de reserves worden aangehouden en wanneer deze gepland zijn. Op deze manier kan de inspectie zien hoe de reserves worden ingezet. Het bestuur krijgt de tijd om de bovenmatige reserves af te bouwen. Vooralsnog wordt er vanuitgegaan dat dit op basis van afspraken gaat. Gebeurt dit niet, dan zal de inspectie vanaf 2024 (over boekjaar 2023) gaan handhaven. In aanvulling hierop is in deze begroting ook een overzicht opgenomen om inzicht te hebben wat dit voor ons betekent.

	2021	EJV 2022	2023	2024	2025	2026
Aanschafwaarde gebouwen						
Boekwaarde overige mat. activa	3.170.747	3.236.826	3.620.966	3.946.767	3.596.869	3.295.590
Totale baten	1.069.596	1.167.650	1.190.950	1.088.450	1.076.150	1.065.600
Totaal Normatief Eigen vermogen	4.240.343	4.404.476	4.811.916	5.035.217	4.673.019	4.361.190
Eigen publiek vermogen	5.788.578	6.170.578	6.200.578	4.995.578	3.987.578	3.176.578
<i>mogelijk</i> bovenmatig publiek eigen vermogen	1.548.235	1.766.102	1.388.662	-39.639	-685.441	-1.184.612

In het overzicht is duidelijk zichtbaar dat we vanuit een positie van een ruim mogelijk bovenmatig publiek eigen vermogen, door de forse investeringen, het wegvallen van de vordering op OCW en de negatieve resultaten in de komende jaren, ruim onder de norm komen. Op termijn zal een eigen onderzoek moeten gaan uitwijzen wat voor Marenland of, in geval van een fusie van Marenland-Noordkwartier, een goede eigenvermogenspositie is. In ogenschouw nemend dat er jaarlijks hogere energielasten begroot zijn van ruim € 500.000 is het rekensommetje eenvoudig dat zonder deze post er in 2026 een bovenmatig eigen vermogen zou zijn van ruim € 800.000. Voor de toekomstige investeringen in Groot Onderhoud en de grote vervangingsinvesteringen van nagenoeg al onze scholen wat betreft school- en overig binnen/buitenmeubilair over 15 tot 20 jaar, lijkt het reëel verklaarbaar om over een bovenmatig eigen vermogen te kunnen beschikken.

4.6 Liquiditeit en treasury

Het beheer van de liquide middelen is geregeld in het treasurystatuut. Met het toepassen van het treasurystatuut beweegt Marenland zich binnen de kaders van de regeling beleggen en belenen van het Ministerie van OCW. Essentie van de inspanning van Marenland is dat de tijdelijk overtollige middelen risicovrij en op korte termijn worden uitgezet tegen de beste marktrente. Hiertoe worden spaarrekeningen aangehouden bij meerdere bankinstellingen (ING, Rabobank). Maandelijks wordt bekeken of het banksaldo op de lopende rekening toereikend is voor de komende maand. Bij een te hoog saldo wordt het overschot overgeboekt naar een spaarrekening en bij een te laag saldo wordt het tegoed aangevuld vanaf een spaarrekening. De financiële baten zijn gebaseerd op een rendement van ongeveer 0% op een gemiddeld uitstaand spaartegoed. Voor goed liquiditeitsbeheer is het van belang om de geldstromen inzichtelijk te hebben. Kosten hoeven geen uitgaven te zijn. Dit geldt bijvoorbeeld voor afschrijvingen en dotaties.

	EJV	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
	2022	2023	2024	2025	2026
Kasstroom uit operationele activiteiten					
Saldo exploitatie	382.000	30.000	-1.205.000	-1.008.000	-811.000
Afschrijvingen	689.000	762.199	747.656	787.198	787.554
Mutaties voorzieningen	0	0	0	0	0
Mutaties vlottende activa	939.275	0	0	0	0
Mutaties vlottende passiva	-17	0	0	0	0
Totaal	2.010.258	792.199	-457.344	-220.802	-23.446
Kasstroom uit investeringsactiviteiten					
(des)investeringen materiele vaste acti	669.541	1.146.339	1.073.457	437.300	486.275
(des)investeringen financiële vaste acti	0				
Totaal	669.541	1.146.339	1.073.457	437.300	486.275
Mutatie Liquide middelen	1.340.717	-354.140	-1.530.801	-658.102	-509.721
Beginstand liquide middelen	3.879.602	5.134.781	4.780.641	3.249.840	2.591.738
Mutatie liquide middelen	1.340.717	-354.140	-1.530.801	-658.102	-509.721
Eindstand liquide middelen	5.134.781	4.780.641	3.249.840	2.591.738	2.082.017

Toelichting

Het kasstroomoverzicht bestaat uit drie onderdelen: de kasstroom uit operationele activiteiten, de kasstroom uit investeringsactiviteiten en de kasstroom uit financieringsactiviteiten. Op de langere termijn moet de operationele kasstroom toereikend zijn om de andere kasstromen te kunnen dekken. In de voorliggende meerjarenbegroting is dat het geval. De totale dotatie aan de voorzieningen bestaat uit een dotatie aan de voorziening jubilea. De voorziening jubilea wordt jaarlijks aangepast op basis van gedane uitkeringen en aangepaste uitkeringsverwachtingen. De kasstroom uit investeringsactiviteiten is gebaseerd op de investeringsplannen. Vanwege de beschikbaarheid van voldoende vermogen op de lange termijn, worden geen financieringsactiviteiten

ontplooid en is de kasstroom uit financieringsactiviteiten nul. Wel zal in de gaten worden gehouden dat er tijdig vermogen wordt overgeheveld van de spaarrekening naar de lopende rekening. De negatieve rente op spaartegoeden is eind dit jaar bij onze banken niet meer van toepassing. Gezien de huidige ontwikkelingen is het realistisch om te veronderstellen dat de rentevergoedingen in de toekomst zullen stijgen, waardoor vermogen op de bank weer lonend is. Het spreekt voor zich dat deze ontwikkelingen nauwlettend in de gaten worden gehouden.

5. Risicoparagraaf

Krimp van de bevolking

In een groot deel van Nederland zal de bevolking de komende jaren afnemen. In onze regio gaat dat al jaren gepaard met vergrijzing en ontgroening. Er is sprake van een extreem grote bevolkingsafname. Wel zien we een lichte procentuele afname van het dalend aantal reguliere leerlingen. We zien in de nieuwkomers een enorme fluctuatie in de aantallen leerlingen, met name door een grote instroom van Syrische en Afghaanse leerlingen. Het risico van het vertrek van grote aantallen leerlingen is dat er personeel boventallig zou kunnen worden. Dit risico is echter beperkt, omdat er ook nog een nagenoeg lege flexpool bestaat.

Hoewel de vraag naar huizen ook in het aardbevingsgebied de laatste tijd blijft aantrekken is er bij de bevolking nog steeds sprake van een grote onzekerheid als het gaat om hun huizen (zowel huur als koop). Het is niet uit te sluiten dat door een grote versterkingsoperatie in een wijk, gezinnen uit de regio zullen vertrekken. Wat in ieder geval wel helder is, is dat investering in de gebouwen ook voor Marenland financiële consequenties heeft in de vorm van investeringen in meubilair en schoolpleinen. Daarnaast is er onzekerheid over het terugverdieneffect van de investeringen in duurzaamheid in de vorm van bijvoorbeeld zonnepanelen. Van dat laatste wordt momenteel een analyse gemaakt om de risico's (ook door de hogere energielasten) beter te kunnen inschatten.

Personele formatie

Door de extra tijdelijke investering van miljarden euro's door het NPO is het tekort aan leerkrachten ook in onze regio sterk merkbaar. Waar het landelijke leerkrachtentekort in onze organisatie eerst nog enigszins getemperd werd door de krimp en bijbehorende formatiedaling, is het tekort nu zichtbaar in de bijna lege flexpool en het niet kunnen vinden van voldoende vervanging bij ziekte of afwezigheid. Onzekerheid zit er met name in de situatie na deze tijdelijke extra investering. Verwacht wordt dat een deel van deze tijdelijke formatie structureel gaat worden. Hierdoor is een mogelijk overschot in de toekomst een acceptabel risico, omdat er genoeg vraag is naar leerkrachten in het hele land. Wel is het zaak om de formatiestroom zo goed als mogelijk te monitoren. Dit geldt zowel voor de leerkrachten als voor de onderwijsassistenten. Bij de laatste groep zien we dan ook een toename in het aantal vaste aanstellingen, met als risico dat als de overheid de werkdrukmiddelen en NPO-middelen af gaat schaffen, er een financieel probleem gaat ontstaan. De kans dat dit gaat gebeuren is relatief klein, gezien de goede ervaringen die hiermee zijn opgedaan.

Ziekteverzuim

Het ziekteverzuimpercentage over de afgelopen 12 maanden is 6,02% en is nog steeds hoger dan wat we normaal gewend waren (4,5% tot 5%), maar lager dan het afgelopen jaar (6,61%). We zaten altijd onder het landelijk gemiddelde. Het effect van de coronapandemie is dus duidelijk zichtbaar. Het maakt het volgen van het ziekteverzuim nog belangrijker. De gemiddelde leeftijd van ons personeel, het langer doorwerken door nieuwe pensioenregels en het afschaffen/herdefiniëren van de BAPO (ouderdomsverlof) waren en zijn altijd al redenen geweest om het ziekteverzuim, vooral van oudere personeelsleden, kritisch te volgen. Overigens leidt deze stijging niet direct tot hogere loonkosten omdat er, vanwege het reeds beschreven tekort aan personeel, vaak geen vervanging beschikbaar is. Het spreekt voor zich dat het wel van invloed is op de kwaliteit van het onderwijs.

COVID-19

Het blijft onduidelijk welke invloed het coronavirus blijft houden. Ook de voorspelde griepgolf kan grote invloed hebben. Op personeelsgebied zal het financiële risico waarschijnlijk laag zijn.

Cyber criminaliteit

Er zijn diverse voorbeelden bekend waarbij ook onderwijsinstanties slachtoffer zijn geworden van opzettelijke en wederrechtelijke toegang in een computer en/of netwerk. Wij doen al veel aan actief ICT-beleid op dit gebied. Denk hierbij aan trainingen en twee-factor authenticatie. Ontwikkelingen op dit gebied worden nauwgezet in de gaten gehouden en een mogelijke volgende stap zou het werken met ethische hackers kunnen zijn.

Bekostiging vanuit de overheid

De onzekerheid met betrekking tot de hoogte en wijze van financiering van het onderwijs vanuit de overheid is een constante factor van aandacht. De NPO-subsidie is hier een goed voorbeeld van. De bewustwording van het belang van goed onderwijs krijgt voor zowel politiek links als politiek rechts steeds meer vorm. De fors stijgende energielasten wordt een last voor alle scholen in Nederland en dus ook voor onze scholen. Het is onduidelijk wat er gaat gebeuren met deze lasten in de toekomst, zowel qua prijsontwikkeling als de bijbehorende financiering vanuit de overheid.

6. Uitgewerkte begroting

Baten

Grootboekrekening	Realisatie 2021	Begroting 2022	EJV 2002	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
80000 - Opbrengst	-22.184	-25.000	-15.000	-24.891	-25.076	-25.564	-24.638
81100 - Lumpsum personeel	10.409.039	10.492.749	10.787.700	17.303.918	16.842.626	16.522.004	16.337.068
81101 - Lumpsum personeel bekostiging	141.692	-475.000	175.400				
81110 - Personeel- en Arbeidsmarktbeleid	2.101.303	2.165.415	2.515.800				
81150 - Lumpsum materieel	2.204.593	2.182.883	2.196.500				
81180 - Middelen Werkdrukverlaging	578.114	620.894	635.600	656.608	648.450	729.560	726.570
81216 - Prestatiebox	303.592		0				
81250 Bijz. bek prof / begeleiding starters schoc	94.279	226.111	234.000	139.364	0		
3.1.1 Rijksbijdrage OCW/LNV	15.810.427	15.188.052	16.530.000	18.075.000	17.466.000	17.226.000	17.039.000
81170 - OAB subsidie	700.386	645.761	722.000	928.001	916.369	916.369	916.369
81200 - Geormerkte subsidies materieel minist	131.230		9.200				
81205 - Bijz. bekostiging wegens samenvoeging	559.771	703.000	837.000	606.100	435.300	435.300	435.300
81206 - Bijz. bekostiging asielzoekers en overige	170.784	175.000	737.200	425.911	300.331	300.331	300.331
81221 - Prestatiebox personeel		0	0				
81185 Bijzondere bekostiging onderwijsachterst	125.891	156.978	428.200	289.868			
81190 Bijzondere en aanvullende bekostiging NF	701.744	1.482.025	1.481.600	841.120			
81195 NPO Arbeidsmarkt toelagge	90.792	127.000	228.800	245.000	245.000	245.000	245.000
3.1.2 Overige subsidies OCW	2.480.597	3.289.764	4.444.000	3.336.000	1.897.000	1.897.000	1.897.000
81300 - Budget lichte ondersteuning	709.688	733.500	674.000	677.000	677.000	677.000	677.000
81301 - Budget zware ondersteuning	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
3.1.4 Ontvangen doorbetalingen rijksbijdrage SV	714.688	738.500	679.000	682.000	682.000	682.000	682.000
3.1 Rijksbijdragen	19.005.713	19.216.316	21.653.000	22.093.000	20.045.000	19.805.000	19.618.000
82100 - Vergoeding gemeente	512.643	501.700	500.000	452.000	437.000	419.000	387.000
82250 - Overige overheidsbijdragen	126.551	0	51.000	35.000	35.000	35.000	35.000
3.2.2 Overige overheidsbijdragen	639.194	501.700	551.000	487.000	472.000	454.000	422.000
3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies	639.194	501.700	551.000	487.000	472.000	454.000	422.000
85100 - Verhuur	36.097	14.800	8.000	7.600	7.600	7.600	7.600
3.5.1 Verhuur	36.097	14.800	8.000	7.600	7.600	7.600	7.600
85200 - Detachering	1.218.382	1.052.500	1.080.000	1.171.000	1.184.000	1.196.000	1.204.000
3.5.2 Detachering personeel	1.218.382	1.052.500	1.080.000	1.171.000	1.184.000	1.196.000	1.204.000
85501 - Bijdrage AZC		0	0				
85645 - Vrijval investeringssubsidie derden	11.267	4.700	11.300	7.100	7.100	7.100	7.100
85670 - Projecten/beleidsplan		47.000	0				
85680 - Bijzondere baten			1.100				
85690 - Overige baten	481.264	56.300	48.600	53.300	53.300	53.300	53.300
3.5.6 Overige (overige baten)	492.531	108.000	61.000	60.400	60.400	60.400	60.400
3.5 Overige baten	1.747.011	1.175.300	1.149.000	1.239.000	1.252.000	1.264.000	1.272.000
3 Opbrengsten	21.391.917	20.893.316	23.353.000	23.819.000	21.769.000	21.523.000	21.312.000

Lasten

Grootboekrekening	Realisatie 2021	Begroting 2022	EJV 2002	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
40000 - Bruto salarissen	9.985.142	10.064.919	10.752.195	10.945.267	10.573.536	10.309.468	10.079.982
40010 - Vaste vergoedingen	4.718		37.537				
40020 - Incidentele vergoeding	2.977	1.700	2.283	1.700	1.700	1.700	1.700
40030 - Incidentele beloning	22.350	25.000	145.792	25.000	26.000	27.000	28.000
40100 - Vakantietoelage	807.932	804.744	870.591	862.758	832.080	810.627	791.912
40110 - Eindejaarsuitkering	688.444	666.954	957.733	954.394	913.640	885.515	860.627
40120 - Bindingsstoelage			223.071	33.000			
40140 - Nominale uitkering	42.599	43.445	0				
40240 - Bijdrage ZVW	729.485	648.414	784.447	663.158	639.039	621.896	606.884
40410 - Premie FPU	349.838	0	353.309	383.784	370.719	361.485	353.065
40420 - Premie AOP	44.079	43.048	38.616	45.031	44.157	43.562	42.973
40510 - Bijdrage Levensloop	78.913	58.200	0				
40520 - Premie Vervangingsfonds	5.455	5.360	5.876	5.772	5.565	5.419	5.292
40540 - Premie Participatiefonds	348.208	381.463	174.539	280.883	270.917	263.890	257.720
41060 - Onkostenvergoeding (onbelast)	2.885	127.000	187				
41070 - Scholingskosten (belast)			445				
40040 - Opgebouwde aanspraken		10.000	0	10.000	10.000	10.000	10.000
40200 - Premie Sociale verzekeringen	915.404	867.022	994.985	881.263	849.212	826.431	806.482
40201 - Premie sociale lasten aanspraken	2.703	187.111	5.000	232.710	221.898	213.299	205.222
40400 - Premie OP/NP	1.535.370	1.857.740	1.532.898	1.731.534	1.686.655	1.655.401	1.625.917
41010 - Reiskosten woon-werk (belast)		61.066	0	63.492	61.116	59.434	57.722
41000 - Werkkosten	98.130	97.500	98.498	100.254	100.765	100.873	100.502
4.1.1 Lonen en salarissen	15.664.633	15.950.688	16.978.000	17.220.000	16.607.000	16.196.000	15.834.000
41115 - Loonkosten detachering van Noordkwar	1.316.899	1.544.700	1.902.444	1.804.400	1.757.600	1.739.500	1.713.800
41221 - Extern personeel	645.917	673.700	610.000	595.000	556.000	534.000	533.000
41224 - Personeel inhuur ERD		0	0				
41231 - Cursussen	261.805	279.300	260.000	323.000	319.000	323.000	319.000
41233 - Werving personeel	3.810	10.000	5.556	10.000	10.000	10.000	10.000
41234 - Reis en verblijf	85.884	75.600	98.000	83.300	83.300	83.300	83.300
41236 - Bedrijfsgezondheidsdienst	49.311	48.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
41240 - Feesten en jubilea		0	0				
41290 - Overige personele lasten	151.191	157.400	137.000	62.300	60.100	60.200	59.900
41295 - Dotatie jubileumvoorziening	20.053	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000
4.1.2 Overige personele lasten	2.534.870	2.813.700	3.088.000	2.953.000	2.861.000	2.825.000	2.794.000
41300 - Uitkeringen	-147.770	-125.000	-200.000	-150.000	-150.000	-150.000	-150.000
4.1.3 Af: uitkeringen	-147.770	-125.000	-200.000	-150.000	-150.000	-150.000	-150.000
4.1 Personeelslasten	18.051.733	18.639.388	19.866.000	20.023.000	19.318.000	18.871.000	18.478.000
42200 - Afschrijvingslasten gebouwen	8.792	8.792	8.792	8.792	8.792	8.792	8.792
42210 - Afschrijvingslasten duurzaamheid gebouwen	21.205	8.750	24.249	34.249	47.999	56.749	56.749
42225 - Afschrijvingslasten inventaris en apparatuur	37.986	52.261	39.681	42.284	43.849	32.614	15.205
42235 - Afschrijvingslasten meubilair	34.956	32.879	39.130	42.810	40.336	40.312	40.312
42240 - Afschrijvingslasten schoolmeubilair	89.940	102.808	97.787	101.400	105.850	106.998	105.553
42245 - Afschrijvingslasten overig meubilair	21.051	28.464	20.808	27.367	33.200	37.265	37.257
42250 - Afschrijvingslasten ICT	367.201	335.815	354.169	399.908	366.517	414.932	439.379
42265 - Afschrijvingslasten leermethoden	109.093	116.793	104.383	105.388	101.112	89.534	84.307
4.2.2 Materiele vaste activa	690.224	686.563	689.000	762.199	747.656	787.198	787.554
4.2 Afschrijvingen	690.224	686.563	689.000	762.199	747.656	787.198	787.554

Grootboekrekening	Realisatie 2021	Begroting 2022	EJV 2002	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
43100 - Huren	31.065	31.700	34.000	32.000	32.000	32.000	32.000
43.1 Huur	31.065	31.700	34.000	32.000	32.000	32.000	32.000
43300 - Onderhoud	77.538	39.400	91.000	74.200	76.700	76.700	76.700
43820 - Tuinonderhoud	22.284	21.600	23.000	21.200	21.400	21.400	21.400
4.3.3 Onderhoud	99.822	61.000	114.000	95.400	98.100	98.100	98.100
43410 - Gas	90.879	69.000	90.000	82.500	40.000	40.000	40.000
43420 - Water	808	9.500	10.000	9.000	6.000	6.000	6.000
43430 - Elektriciteit	64.731	62.700	73.000	246.400	288.900	288.900	288.900
4.3.4 Energie en water	156.418	141.200	173.000	337.900	334.900	334.900	334.900
43500 - Schoonmaakbedrijf	246.543	269.000	243.000	232.700	226.000	226.000	226.000
43510 - Overige schoonmaaklasten	31.561	17.700	26.000	24.000	24.000	24.000	24.000
4.3.5 Schoonmaakkosten	278.104	286.700	269.000	256.700	250.000	250.000	250.000
43600 - Publiekrechtelijke heffingen	13.109	19.900	12.000	12.000	12.000	12.000	12.000
43601 - Afvalverwerking	10.677	12.400	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
4.3.6 Heffingen	23.786	32.300	22.000	22.000	22.000	22.000	22.000
43700 - Dotatie voorziening onderhoud		50.000	0				
4.3.7 Dotatie overige onderhoudsvoorzieningen		50.000	0				
43810 - Beveiliging	13.666	12.000	14.000	12.200	12.200	12.200	12.200
43880 - Bijdrage huisvestingslasten	514.346	495.000	480.000	852.500	852.500	852.500	852.500
43890 - Overige huisvestingslasten	15.226	8.200	22.000	5.300	5.300	5.300	5.300
4.3.8 Overige (huisvestingslasten)	543.238	515.200	516.000	870.000	870.000	870.000	870.000
4.3 Huisvestingslasten	1.132.433	1.118.100	1.128.000	1.614.000	1.607.000	1.607.000	1.607.000
44100 - Administratiekantoor	212.103	200.000	210.000	220.000	220.000	220.000	220.000
44105 - Accountant	27.249	28.000	25.600	28.000	28.000	28.000	28.000
44108 - Deskundigenadvies		10.000	0	10.000	10.000	10.000	10.000
44110 - Internet en telefoonkosten	36.442	36.200	37.000	36.200	36.200	36.200	36.200
44120 - Porti		500	400	500	500	500	500
44125 - Kantoorbenodigdheden	14.660	13.900	15.000	13.800	13.800	13.800	13.800
44150 - Onkostenvergoedingen RvT / bestuur	19.693	25.000	23.000	23.000	23.000	23.000	23.000
44160 - Public relations en marketing	60.938	50.000	20.000	50.000	50.000	30.000	30.000
44170 - Beheer en bestuur	44.585	65.000	49.000	40.000	25.000	25.000	25.000
4.4.1 Administratie- en beheerslasten	415.671	428.600	380.000	421.500	406.500	386.500	386.500
44200 - Leermiddelen	288.671	240.400	246.000	254.300	254.300	254.300	254.300
44225 - ICT Licenties		0	0	0	0	0	0
44230 - Overige ICT lasten	300.442	327.900	298.000	340.100	312.100	312.100	312.100
44235 - Mediatheek en bibliotheek	25.129	23.500	30.000	30.700	30.700	30.700	30.700
44240 - Reproductie	105.879	72.400	56.000	55.600	55.600	55.600	55.600
4.4.2 Inventaris, apparatuur en leermiddelen	720.121	664.200	630.000	680.700	652.700	652.700	652.700
44435 - Mutaties voorziening wegens oninbaarh	857		0				
4.4.3 Dotatie overige voorzieningen	857	0	0				
44441 - Abonnementen	9.951	8.400	7.800	7.500	7.500	7.500	7.500
44442 - Contributies	47.669	49.100	52.400	53.500	53.500	53.500	53.500
44443 - Representatie	9.753	6.900	9.500	9.000	8.900	8.900	8.900
44444 - Medezeggenschap- en ouderraad	4.066	13.700	9.500	14.900	14.000	14.000	14.000
44445 - Overige verzekeringen	10.009	12.800	11.200	20.200	20.200	20.200	20.200
44450 - Culturele vorming	99.949	91.800	101.200	85.000	83.000	83.000	83.000
44489 - Bijzondere lasten	20.347	1.000	25.000	1.000	1.000	1.000	1.000
44490 - Overige onderwijslasten	26.983	146.765	43.400	96.700	54.700	39.700	24.700
4.4.4 Overige (overige lasten)	228.727	330.465	260.000	287.800	242.800	227.800	212.800
4.4 Overige lasten	1.365.376	1.423.265	1.270.000	1.390.000	1.302.000	1.267.000	1.252.000
4 Kosten	21.239.766	21.867.316	22.953.000	23.789.199	22.974.656	22.532.198	22.124.554
88000 - Rente bank	0						
88100 - Rente spaarrekening				2.999	3.456	3.998	4.354
5.1 Rentebaten	0	0	0	2.999	3.456	3.998	4.354
48000 - Rentelasten	13.665	18.500	15.600				
48100 - Bankkosten (periodiek)	4.916	2.500	2.400	2.800	2.800	2.800	2.800
5.5 Rentelasten	18.582	21.000	18.000	2.800	2.800	2.800	2.800
5 Financiële baten en lasten	-18.582	-21.000	382.000	199	656	1.198	1.554
1 Resultaat	133.569	-995.000	382.000	30.000	-1.205.000	-1.008.000	-811.000

7. Bestuursbesluit

De Raad van Toezicht heeft de begroting 2023 goedgekeurd in de vergadering van

12 december 2022

Namens de Raad van Toezicht Marenland

.....

De heer E.A. Groot
Voorzitter Raad van Toezicht

Het College van Bestuur heeft de begroting 2022 vastgesteld in de vergadering van

12 december 2022

Namens de Stichting Marenland,

.....

De heer G. Bijleveld,
Voorzitter College van Bestuur

STICHTING **OPENBAAR ONDERWIJS**

MARENLAND

Postbus 126
9900 AC Appingedam
0596 583320
onderwijsbureau@marenland.org
www.marenland.org